

колізією. Текст лібрето вміщує розмовні вирази, діалекти і вульгаризми, а протагоністами є селяни, актори-мандрівники і майстри. У деяких випадках сюжет веристської опери не обмежується побутовою сферою (зокрема, історичною є робота «Андре Шеньє» У. Джордано, а музичний витвір Д. Пуччині «Турандот» характеризований казково-екзотичним тематичним напрямом). Іншими представниками італійського веризму в опері є П. Масканья, Р. Леонкавалло, Ф. Чілеа, Р. Дзандонаї та ін.

Отже, веризм є прогресивною подією у культурному житті Італії другої половини XIX століття, маніфестацією демократизації суспільства і формою вираження співчуття простим людям. Завдання автора веристських робіт полягає у гармонійному та об'єктивному вираженні реальних (нерідко, неприємних) фактів при збереженні песимістичного настрою та загостренні емоційної напруги.

Література

1. Кулахмедова Н. Веризм – демократическое и реалистическое течение в итальянской литературе (последняя треть XIX века). *Tarix və onun problemləri*. 2013. № 4. С. 40 – 47.
2. Сапрыкина Е. Ю., Муратов А. М. Веризм. *Большая российская энциклопедия*. URL: https://bigenc.ru/fine_art/text/1908737 (дата звернення: 09.12.2020).
3. Яковлева Ю. В. Франко-итальянское музыкальное пространство последней трети XIX века: натурализм / веризм. *Наука. Общество. Оборона*. 2015. № 1 (4). URL: <https://www.noo-journal.ru/2015-1-4/article-0033/> (дата звернення: 09.12.2020).
4. Il verismo italiano. URL: http://web.tiscali.it/bioros/il_verismo_italiano.htm (дата звернення: 09.12.2020).

УДК 371.134(025)

Мараховська Н. В.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри італійської філології

СТВОРЕННЯ КАРТ ПАМ'ЯТІ З МЕТОЮ ЯКІСНОГО ОПАНУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ СТУДЕНТАМИ ЗВО

Відомо, що створення карт пам'яті («майд-меппінг») ґрунтується на асоціативному підході й положенні сучасної науки про мозок, зокрема про те, що всі наші дії або стани – свідомо або несвідомо – починаються з картини або ідеї в мозку.

Як зазначає Т. Б'юзен [1; 2], карта пам'яті задіює обидві півкулі мозку, на відміну від звичайного конспектування, і являє собою ланцюг асоціацій, що виходять із центрального поняття або сходяться до нього. При цьому, як стверджує автор, карта пам'яті не може містити помилкових елементів і не може бути доведена до повного завершення, що дозволяє легко додавати нову інформацію без хаотичного викреслювання або «втиснення» між рядків, й допомагає осмислити проблему.

Структура карти, яка слідує природній логіці мозку, дозволяє наочно відобразити розумову діяльність студентів, зміцнити їх пам'ять і розбити тему, що вивчається, на окремі теми, пов'язати нову інформацію з попередньою.

Вважаємо педагогічно доцільним залучення студентів закладів вищої освіти (ЗВО) до створення власних карт пам'яті для поточного оцінювання рівня опанування навчального матеріалу, а також заповнення карт, створених іншими студентами, з метою перевірки засвоєння попередніх знань; малювання одним зі студентів карти на дошці в той час, коли інший виступає із доповіддю, для контролю розуміння викладеного матеріалу.

Доречно відзначити, що складання карти пам'яті є творчим процесом, що сприяє підвищенню мотивації студентів. Проте необхідним є ознайомити їх із конкретними правилами майд-меппінгу, дотримання яких не суперечило б творчому самовираженню, а саме:

1. Напишіть центральне поняття (ключове слово) на середині аркуша. намалуйте гілки, що виходять з нього. Гілки відповідають основним пунктам й, відповідно, підписуються вздовж великими літерами.
2. Додавайте великі й маленькі гілки, що співвідносяться з основними поняттями.
3. У карті пам'яті можна використовувати невеличкі діаграми, малюнки тощо. Якщо матеріал містить багато цифр, статистичних даних, складних деталей, запишіть це окремо у формі примітки на іншому аркуші.
4. Оформіть головні ідеї одним кольором, другорядні – іншим. Намалуйте стріли та лінії між спорідненими пунктами.
5. Нанесіть на карту додаткові пункти, які виникають у процесі мислення/обговорення [3, с. 99].

О. Романовською надано рекомендації щодо застосування карт пам'яті на різних етапах навчального заняття. Так, наприклад, під час викладу нового матеріалу інформацію доцільно представити за допомогою мультимедійної презентації у вигляді карт пам'яті. На етапі закріплення матеріалу, за словами дослідниці, використання цих карт уможливило закріплення нових понять, явищ, подій та зв'язків між ними через їх візуалізацію. На етапі повторення теми за допомогою карт пам'яті можна виявити, який навчальний матеріал був засвоєний студентами неповною мірою [4, с. 33-34].

Колективом авторів на чолі із О. Романовським розкрито можливості конструювання карт пам'яті не тільки через малювання, а й шаблонним способом, за допомогою комп'ютерних програм. Дослідники зазначають, що, коли карта пам'яті створюється «від руки», відбувається активізація зон творчості особистості й усвідомлення нею сенсу окремих елементів основного поняття, іншими словами, забезпечується розвиток креативного мислення студента; окрім того, індивідуальний режим конструювання карти сприяє збереженню комфорту мисленнєвої діяльності. У результаті карта стає інструментом особистісно-сенсового відображення думки студентів на задану тему. Проте, при створенні карти пам'яті можливим є також послуговуватися електронними шаблонами, що передбачає роботу в режимі онлайн або за допомогою завантаженої на комп'ютер програми. Автори наводять переваги та недоліки численних онлайн-інструментів для конструювання карт пам'яті, зокрема Google, Freemind, Xmind, MindMeister, BubbUs, MindMup 2, LOOPY, WiseMapping, Mind42, iMindMap тощо [5, с. 188; 190-191].

Цікавими є результати практичного застосування карт пам'яті в процесі професійної підготовки в ЗВО. У результаті опитування майбутніх фахівців з реклами і зв'язків з громадськістю дослідницею І. Тітаренко одержано наступні відповіді студентів щодо переваг створення карт пам'яті. По-перше, за словами респондентів, мозок не напружується, а розслабляється; по-друге, не має потреби заучувати навчальний матеріал, він засвоюється автоматично; по-третє, у процесі конструювання карти пам'яті генеруються нові думки та ідеї, відбувається занурення в суть проблеми [6, с. 161].

Отже, карти пам'яті дозволяють студентам всебічно розглянути певне питання, тему; краще запам'ятовувати та відновлювати інформацію, отриману з будь-якого джерела, наприклад, відобразити основні моменти змісту прочитаної книги або процесу обговорення; скласти короткий конспект виступів і презентацій як підказку для розповіді; коротко зафіксувати матеріал, що вивчається, візуально структурувати його, показати головні та другорядні пункти, й зв'язки між ними; активізувати творче мислення.

Література

1. Buzan T. The Ultimate Book of Mind Maps. London: Thorsons, 2005. 256 p.
2. Buzan T., Griffiths Ch., Harrison J. Modern Mind Mapping for Smarter Thinking. Cardiff Bay: Proactive Press, 2013. 181 p.
3. Мараховська Н. В. Педагогічні умови формування лідерських якостей майбутніх учителів у процесі навчання дисциплін гуманітарного циклу : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Харків, 2009. 254 с.
4. Романовська О. Застосування асоціативних методів навчання в підготовці магістрів освітніх наук. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2019. № 1. С. 28-40.
5. Романовський О. Г., Гриньова В. М., Резван О. О. Ментальні карти як інноваційний спосіб організації інформації в навчальному процесі вищої школи. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 2 (64). С. 185-196.
6. Тітаренко І. І. Педагогічні умови формування конфліктологічної компетентності майбутніх фахівців з реклами та зв'язків з громадськістю: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2018. 350 с.

УДК 378.016:811.131.1

Трифонов Г.В.

кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, завідувач кафедри італійської філології

НАВЧАННЯ ІТАЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Запровадження освітніх програм, в яких передбачалось вивчення італійської мови як першої іноземної, розпочалось в Україні з 1998 р., коли Італійський інститут культури в Києві започаткував проведення активної та системної роботи з розповсюдження й популяризації італійської мови та культури в Україні, підтримуючи розвиток італознавчих студій на базі провідних вітчизняних університетів. У Маріупольському державному університеті з 2003 р. працював факультатив з італійської мови, слухачами якого стали більше 250 студентів різних спеціальностей. Це свідчило про високий інтерес до мови та країни загалом. У 2007 р. між МДУ та Італійським інститутом культури була підписана угода про співпрацю, а у 2008 р. на базі університету був відкритий Італійський культурний центр. Ці події дали новий потужний імпульс для збагачення навчально-методичної бази з метою забезпечення якісного викладання італійської мови та підготовки фахівців-італістів з урахуванням прогресивного зарубіжного досвіду. У 2009 р. було здійснено перший набір студентів на спеціальність «Мова та література (італійська)». Програма підготовки вирізнялась особливим акцентом на вивченні історії та культури Італії, відповідаючи потребам часу та дійсності, оскільки Італія позиціонує себе як культурний, туристичний та економічно розвинений центр. Вивчення мови базувалось на використанні італійських джерел, які являли собою комплекс дидактичних матеріалів, що містили підручник, робочий зошит, методичні пояснення для викладача та аудіоматеріали.